

Broj 53 Godina XII, 31 decembar 2022 godine

Poštovana braćo, za Novogodišnje i Božićne praznike predstavljamo vam još jedan broj Sirijusa.

Zajedno završavamo ovu kalendarsku godinu i nastavljamo putem traženja istine i odgovora.

Sve najbolje žele vam Č.V i I.S.

Sadržaj:

- [Masonska trougao](#)
- [I bi Braćo Svetlost](#)
- [Neka pravda bude nepristrasna ublažena zasluženom milošću](#)
- [Pozdrav novom starešinstvu lože Đorđe Vajfert](#)
- [Verzal u slobodnozidarskim tekstovima](#)

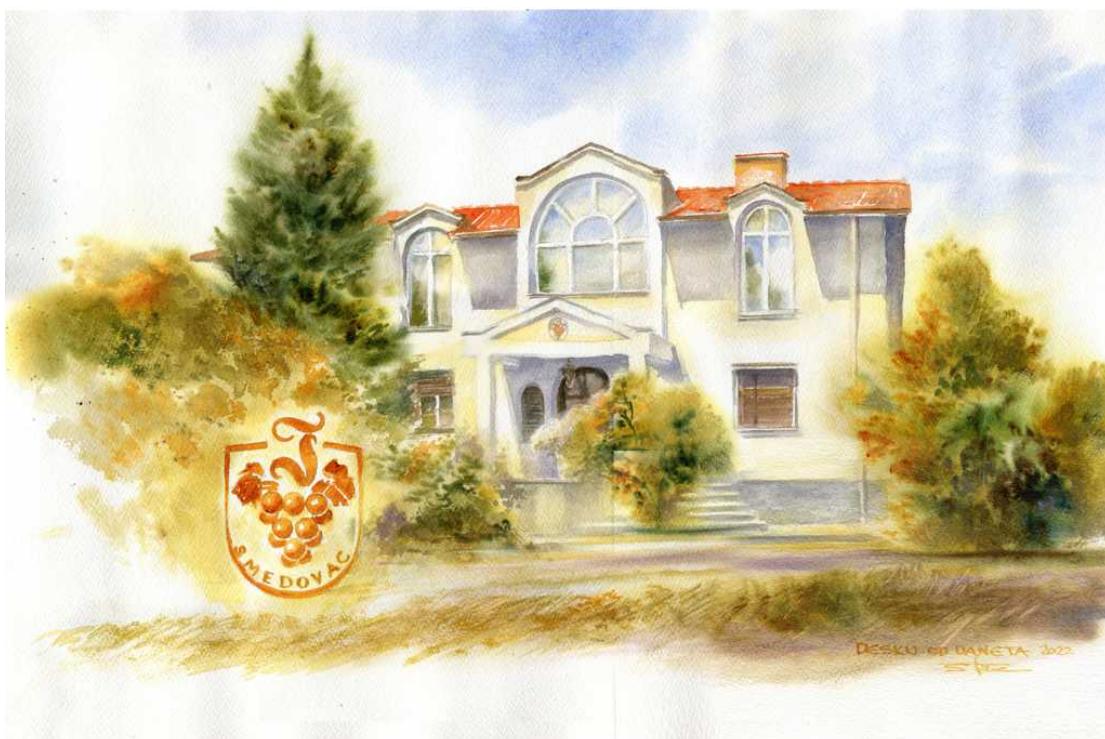
Masonski trougao

Masonska trougao predstavlja najnižu formu organizovanog rada u Slobodnom Zidarstvu. Čine ga najmanje trojica ili više braće sa nekog Orijenta (grada), koji pripadaju jednoj ili različitim Radionicama, a koje rade u drugim mestima. Cilj osnivanja i rada je otvaranje mogućnosti i priprema neophodnih uslova za otvaranje nove Radionice, koja do tada nije postojala u tom mestu. To je prethodnica za osnivanje budućeg Venčića. Trougao otvara pregršt novih prostora za masonski rad, bratsko druženje i međusobnu saradnju, što uključuje evidentiranje budućih kandidata za inicijaciju u Bratstvo, priprema lokalne društvene klime, stvaranje prostornih i materijalnih uslova za osnivanje i funkcionalisanje budućeg Hrama i drugo.

U postojećoj masonskoj literaturi se može veoma malo pronaći na ovu temu. U Rečniku Slobodnog zidarstva (Danijel Ligu, Paidea, 2001) na strani 1256 stoji: "Troughom" se naziva i sastanak u nekom Orijentu koji čine trojica regularno inicirane braće. U nekim obediencijama priznaje im se legalno postojanje, upravo u Velikoj Loži Francuske. U mojoj knjizi "Psihološki i duhovni osnovi Slobodnog zidarstva" ([METAFIZIKA](#), 2020) u odeljku u kome govorim o svome iskustvu iz rada u Velikoj Loži Francuske, str. 109-116, pišem i o radu "Pariskog trougla", koji je osnovan u Parizu početkom 2003 godine, u kome su učestvovala naša Braća iz VLF Sveta Vulić i Svetozar Bižić, kao i Brat Joca Maručić iz Velikog Orijenta Francuske, i ja iz Velike Nacionalne Lože Jugoslavija. U jednom periodu svog života sam radio u Francuskoj, te sam pohađao rade u PL "General Penje" pri VLF. Na osnivačkom sastanku, Br. Sveta Vulić je obrazložio svrhu i cilj "Pariskog Trougla": "pomaganje u Slobodno-zidarskom radu braći u Otadžbini". Za sekretara je izabran Brat Svetozar Bižić, koji je već doneo pripremljenu svesku za vođenje zapisnika. U ovoj svesci je uvek i na svakom sastanku redovno evidentirano prisustvo, dnevni red, odluke, zaduženja, rokovi i dr. Sastanci su redovno održavani dva

puta mesečno, po potrebi i češće u slučaju dolaska nekog od Braće iz Srbije. Mesto održavanja sastanka su bila dva kafića, jedan pored Opere a drugi na Monparnasu. Pored uvek definisanog i unapred najavljenog dnevnog reda, te dogovora i odgovornosti koji su iz toga proisticali, na ovim sastancima su razmenjivane vesti i važne informacije, vršene su analize i utvrđivane nove smernice i fineze za praktično delovanje. Za mene je to tada predstavljalo jednu dobru školu masonskog razmišljanja i praktičnog delovanja, tako da sam od toga imao dosta koriste i u svome profanom životu. Da ne govorim o tome koliko mi je bilo značajno to druženje sa trojicom ostvarenih i mudrih ljudi, od kojih je svako imao po 40 ili 50 godina masonskog staža. Pored ovih redovnih sastanaka u grupi, sa svakim od njih sam se često sastajao i individualno, a sa Bratom Bižićem sam zajedno odlazio na Ritualne Radove u PL "General Penje".

Predlažem da se ova forma rada pokrene i zaživi u Velikoj Nacionalnoj Loži Srbije, kao i da bude uključena u naše buduće propise. "Trouglove" treba otvarati u svakom mestu, gradu, budućem Orijentu, u kome živi troje ili više naše Braće, a u kojoj još ne postoji oformljena Loža. Sastancima rukovodi najstariji Brat po stažu, a bira se Sekretar, koji vodi i upisaju evidenciju u posebnu svesku, koja treba da se čuva i da kasnije uđe u arhiv novoosnovane Radionice. Vodi se spisak prisutnih sa svakog sastanka, vreme i mesto, dnevni red, postignuti dogовори и preuzeta zaduženja od strane Braće po pojedinim pitanjima. Na svakom narednom sastanku uvek se vrši provera i analiza onoga što je bilo dogvoreno na prethodnim. O svojim aktivnostima Braća redovno podnose izveštaje u svojim matičnim Radionicama i koordiniraju svoj rad, po svim važnim pitanjima, sa Velikim Majstorom i Starešinama u svojim Ložama. Braća su slobodna da osmišljavaju, organizuje i sprovode razne aktivnosti koje su u duhu slobodno-zidarskog rada i koje pripremaju pozitivnu lokalnu klimu za nastanak i osnivanje buduće radionice. U ove

aktivnosti mogu da se uključe organizovanje javnih predavanja na kulturne, humanističke i slobodno-zidarske teme, promocija knjiga, koncerti, izložbe i drugo.

Br.:D.:I

PL "Timakum", Br.10, Or.Knjaževac

Avgust 6022.:G.:I.:S.:

I bi Braćo Svetlost

Naša Golgota raduje,
Srbin je svikao da gladuje;
Duša nam spokoj sneva,
Gospoda put iznova vodi:
Iz smrti – ka Slobodi!

Na nas pade tama,
i noć beše jaka;
svakog dana slabiji od svojega straha
ne rekoše ništa.
Mesec se ugasi,
i prekri nas muk mraka.

I bi Braćo Svetlost;
no ne beše odmah,
te naivan jeste ko pomisli tako.
Svetlost kad zaslepi, pomami se lako;
u ponoć čekićem – ne gradi se tako.

I bi Braćo Svetlost;
al' probaše mnogi, zaslepljeni tako,
bez spoznaje sami, kroz tminu da prođu.
Ne ljubeći bližnjeg, samo sebe sama,
za vilajet spremni Slobodu da glođu.

I bi Braćo Svetlost;
u oprostu Bratu.
Duh umiren vidi;
Duši smrti nema.

I bi Braćo Svetlost;
u podne na satu.
Kroz vrline Braće što činiše dobro,
Zvezda obasjava, zasvetli vremena,
pokraj nas što huje,
k'o topli zrak Sunca,
Snagu što probudi
da Sloboda bi!

I bi, da, Sloboda,
al' ne dođe sama,
već s' voljom Odlučih
da Jednaki budu,
svog bližnjeg da ljube,
Mudri da osmisle,
premere pred sobom
dolazeće dane;
u treptaju podneva,
Braći Duše čiste,
u Lepoti dana,
Bratstvo da ostvare.

I bi Braćo Svetlost;
da svi Braća budu.
Rekao jesam.

Autor: Br. Branko S.

PL ISTINA, Orijent Beograd

Izrecitovao na Orijentu Zaječar 29. X 6022. G.I.S.

Neka pravda bude nepristrasna, ublažena zasluženom milošću

Tema sedmog stepena su univerzalni postulati pravde, pravičnosti, prava i pravičnog suđenja. Iako slični, i po logici povezani, ovi principi dosta često nisu u istoj ravni, a ponekad se i isključuju. Na podudarnost, ili logički sled ovih pojmoveva, u velikoj meri utiču okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, društvena ocena vrednosti, etika i moral društva i pojedinca, racionalni kriterijumi, pa i profesionalna obučenosti i intelekt onoga koji primenjuje zakon, ili deli pravdu. Možda bi se odnos ovih univerzalnih pojmoveva, mogao opisati, kao niz koncentričnih krugova, koji imaju isti centar, kao krugovi koji nastaju bacanjem kamena u vodu.

Pojam pravde je najširi u odnosu na sve navedene principe. Pravda je najveći koncetrični [krug](#). Po Aristotelu pravda je vrednosno načelo raspodele koje određuje koliko dobara i koliko tereta treba dati subjektima društvenih odnosa. Ako se stavi u kontekst morala pravda može biti i koncept moralnog postupanja, prema drugima ili napor da se učini nešto što je ispravno. Najkraće, svakom prema zasluzi. Prva vrsta pravde je pravda kao jedna od vrlina, a druga je pravda uopšte, ili pravda kao vrlina. Međutim, baš zbog toga što zavisi od percepcije i procene, pravda ne može biti jedna, niti univerzalna. Pravda podleže promenama u vremenu i promenama okolnosti. Čovečanstvo stalno podleže pravu jačeg, pa nepravda često ima svoj uzrok u krivoj proceni onih koji žele da nametnu svoju pravdu. Pravdu smatramo dobrom delom samo ako smo adekvatno nagrađeni. U idealnom obliku pravda ne bi trebalo da bude ni dobra ni zla, nego samo pravedna. Da bi to postala mora počivati na istini. Razlika je u tome što istinu ne možemo menjati dok na pravdu možemo uticati. Razum je mnogo bliže prirodnim zakonima koje definišemo kao večite istine. Dakle, osnovni aksiom pravde bi trebalo da bude da ona počiva na istini.

Ono što se ne zasniva na istini ne može biti ispravno. Nema moralnog postupanja, ako je njegov temelj neiskren ili neistinit. U pogrešnom vozu, ni jedan vagon ne vodi ka cilju. Pravda bi trebalo da bude istina u akciji. Društvo koje u ime trenutnih ciljeva žrtvuje istinu, ne može biti ni pravedno. Po Ciceronu „Ništa ne može biti časno, ako mu nedostaje pravde“. Pravda ne sme da bude podložna osećanjima, niti da zavisi od njih. Osećanja nisu najpogodniji alat kad je pravda u pitanju. Na nju podjednako utiču i plemenita i ružna osećanja. Ni kada voli, ni kada mrzi, čovek ne može biti pravedan. Njegova percepcija se krivi i nije u stanju da objektivno, ni racionalno sagleda stvari, a samim tim ni dođe do istine. Sa druge strane osećanje sreće prati svako pravedno postupanje. Sklonost prema pravdi, ili pravdoljubivost potiče od straha da ćemo sami pretrpeti nepravdu. Lice pravde često je upadljivo nezgrapno. To je slika pogrešnih proporcija. Aristotel je smatrao da je odsustvo pravde „kada nejednaki dobijaju jednak, ili kada jednak dobijaju nejednako“. Šta je jednak, a šta nejednako, utvrđuje se u svakom pojedinačnom slučaju, ali kriterijume ljudi po pravilu tumače i razumeju na različit način. Zamislite tri dečaka, različitog uzrasta, koji pokušavaju da dohvate jabuke na drvetu. I zamislite da je najstariji dečak toliko visok, da jabuke može da dohvati bez ikakvog postolja, da je srednjem potreban jedan betonski blok da bi mogao da dohvati, a najmlađem dva betonska bloka. Ako bi sva tri dečaka uzela po jedan betonski blok, raspodela ne bi bila pravedna, bez obzira na jednak broj blokova koji su dobili, jer cilj ne bi bio postignut. Sva trojica će moći da dohvate jabuku, samo ako najmlađi dobije dva betonska bloka, srednji jedan, a najstariji ni jedan. Pravedan deo dakle, nije uvek jednak za sve. On zavisi od lične vrednosti i vrline, ili ličnog doprinosa. Pravda tako postaje priordan zakon. Njen cilj je ravnoteža, balans, ili kako je Aristotel smatrao sredina. Baš zato što je pravedni deo nejednak i različit, ugao onoga koji deli pravdu mora biti nepristrasan i racionalan. Oštar, a ne tup.

Pravedan može biti samo onaj ko u korekciji nejednakosti vidi viši cilj. Onaj čija percepcija ne zavisi od ličnog afiniteta ili osećanja. Onaj koji svoj sud temelji na istini i koji razume da nejednak delovi učesnika, vraćaju stvari u ravnotežu, a ne izazivaju nove nejadnakosti. Vektor pravde po mom mišljenju zavisi od karaktera čoveka. Kod karakternih i pravičnih ljudi, onih koji drže do svog stava pravda je po mom mišljenju uvek usmerena ka spolja. Ka drugom. Ona je društvena, intersubjektivna. Takvi ljudi ne mogu biti nepravedni prema sebi. Onoliko koliko su pravični prema drugima, pravični su i prema sebi. Ako je svakom prema zasluzi, onda treba početi od sebe. Takvi ljudi sebe vide ogoljeno, kao u ogledalu i mogu odmeriti i sebe i sebi, onoliko koliko stvarno zaslužuju. Takvih je sve manje, ali čovek treba da trenira sebe i u racionalnoj oceni sebe i u pravičnosti prema sebi. Kod slabih karaktera, nema ni pravičnosti, pa je vektor pravde po pravilu okrenut i ka unutra. Takvi ljudi nisu u stanju da racionalno procene sebe, pa im se pravedni deo, koji treba da im pripadne uvek čini premalim. Ovakvi ljudi su po pravilu pravedni prema drugima, jedino kada nemaju lični interes, a prema sebi nikada nisu pravedni. Pravičnost je sledeći koncentrični krug. Pravičnost bi trebala da bude pravda u praksi, ili pravda svakog pojedinačnog slučaja. U tom smislu, pojam pravde i pravičnosti se podudaraju onda kada u svakom pojedinačnom slučaju svako dobije zasluženo. Ako je istina temelj pravde, onda je zakon ili zakonitost temelj pravičnosti. Ali odnos pravičnosti i zakona je nešto drugačiji od odnosa istine i pravde. Dok je pravda zasnovana na istini i ne može je menjati, ali se u odnosu na nju može korigovati, sa druge

strane pravičnost iako zasnovana na opštem pravilu, ili zakonu, ima njegovu korektivnu funkciju. Suština pravičnog je da ispravlja zakon u slučaju u kojem bi zakon, zbog svoje opštosti bio nepravedan.

Zakon ili bilo koja opšta norma je opšte pravilo, propisano u odnosu na sve na koje se odnosi. Zbog svoje opštosti ne može predvideti svaku pojedinačnu situaciju u društvenim odnosima. Društveni odnosi su živa stvar, koja se svakodnevno menja, a sa druge strane život je toliko široka pojava, da se ne može ukalupiti ni u jedno pravilo, koliko god ono bilo dobro. Zato svako opšte pravilo, pa i ono najprogresivnije i najhumanije može biti kruto kao bukagije na rukama. U takvim slučajevima, da bi odluka bila pravedna, opšte pravilo mora biti korigovano principom pravičnosti. Pravičnost je razboritost, koja koriguje opšte pravilo, najčešće pisani zakon. U tom smislu pravičnost ne znači odstupanje od zakona ili opšteg pravila, već njegovu humanu stranu. Pravičnost ne opovrgava zakon, ona ga ispravlja, tako da ima pravedno lice. Tako pravičnost postaje pravda pojedničnog slučaja. Temelj korektivne uloge pravičnosti leži u pretpostavci da bi zakonodavac isto tako odlučio, da je imao u vidu okolnosti tog slučaja. Jedan od najvećih filozofa prava sa ovih prostora Valtazar Bogišić je rekao: Kada nema potrebnog pravnog pravila, onda treba rešiti po opštim osnovama pravde i pravice.“ Dakle, pravičnost je uvek zasnovana na zakonu i od njega može odstupiti jedino kada bi primena zakona bila nepravedna. Pravo bi trebalo da bude ostvarenje pravde. To je sledeći od koncretnih krugova, sa istim centrom.

Uloga zakona je da društvene odnose prevede u opšta pravila ponašanja, odnosno da od njih napravi opšte pravilo ili normu. Kod naprednih društava, opštom normom moguće je regulisati i odnose koji nisu još sazreli u društvenoj zajednici. Na taj način zakonodavac, u interesu pravde, unapređuje društvene odnose u jednoj sredini i vrši korekciju odnosa. Takav je primer ukidanja ropstva, ili uvođenja opšteg prava glasa, bez obzira na pol, rasu ili stalež. Međutim, koliko god interesi pravde to zahtevali nije uvek moguće opštom normom nametati uređenje društvenih odnosa. Ovo zbog toga što je pravilo da zakon proizilazi iz društvenih odnosa, a izuzetak od pravila, da zakon uređuje, stvara, društvene odnose. Ukoliko bi zakon nametao društvene odnose, koji ne odslikavaju stvarne odnose u društvu, onda se društvo prema njemu odnosi kao prema stranom telu, pa se stvaraju dva paralelna organizma. Jedan koji postoji fiktivno u zakonu i drugi faktički, koji živi u stvarnosti.

Mi smo danas savremenici tendencije, da društvu, koje nije sazrelo nije moguće nametnuti društvenu stvarnost drugačiju od one koje je društvo živi. Pokušaji da se ovom društvu, u interesu pravde, ažurnosti i efikasnosti pravosuđa, nametnu insituti, kao što je tužilačka istraga, medijacija, sporazumi sa okriviljenima, ne samo da su se pokazali jalovim, nego su zloupotrebljeni na štetu prava i sloboda koje ustav garantuje. Tako pravo, odvojeno od realnosti, postaje negacija pravde, u čije ime postupa. Pravično suđenje, je najuži od svih navedenih instituta. Pravičnost u suđenju temelji se u slobodama i pravima svakog kome se odlučuje o pravu, ali je ograničeno procesnim insitutima koje propisuje zakon. Ono teži pravičnosti, ali je pod velikim pritiskom efikasnosti suđenja i na žalost mnogo zavisi od onog koji sudi. Pravičnost u suđenju, bi trebalo da bude polazna tačka u utvrđivanju istine, na osnovu koje bi odluka mogla da bude pravična i pravedna. Nemoguće je doći do istine, makar ona bila i sudska, ukoliko onaj kome se sudi nema makar ista prava kao i onaj koji ga tuži. U pravu se ovaj princip zove jednakost oružja. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda utvrđuje institute koji bi trebalo da garantruju ova prava. Ipak, potreba da se pravosuđe prikaže kao efikasno, ugasila je većinu insituta koji garanтују pravičnost suđenja.

Uvođenjem tužilačke istrage, u kojoj tužilac vodi ceo prethodni postupak, te u kojem ima mogućnosti ograničavanja slobode i drugih prava okriviljenom, ozbiljno narušava princip jednakosti oružja. U takvoj situaciji uloga pravičnosti je presudna. Korigovanje loših i nakamamljenih zakonskih rešenja, u interesu pravde je neophodno potrebna. Presude Evropskog suda za ljudska prava protiv naše zemlje su postale ozbiljan, takoreći formalan izvor prava, naročito u delu pravičnog suđenja.

Ovaj rad imao je za cilj da ukaže na uslove i okolnosti, pod kojima bi suditi značilo pravedno odlučiti. Vremena, a naročito društvo u kojem živimo uspostavljaju na pijedestal principe efikasnosti, brzine i uspešnosti. U tim okolnostima i istine su instant i jednosmerne. Alati koji su nam dati za saznavanjem istina su nesavršeni i plitki, sa nejednakim kracima ugaonika. Samim tim i pravda temeljena na ovakvim istinama ne može biti univerzalna i potpuna. Zato je na nama da tragamo dublje, razmišljamo temeljno i korigujemo u cilju pravičnosti loše zakone i da sudimo o drugima, onako kako bi želeli da se sudi o nama.

Brat U. M.

Loža Usavršavanja, Solomonov Hram, Dolina Niša

2.11.2022.godine

Pozdrav novom starešinstvu lože Đorđe Vajfert

Braćo: Vi sledite put vaših prethodnika

„To reče, pomilova nas i ode“

Povodom predstojećeg početka Nove masonske 6022/6023.:G.:I.:S.: , s jedne strane, i nastavka naše slobodnozidarske Gradnje – večerašnje inauguracije , novog Starešinsta PL”ĐV”, s druge strane, uz prisutvo MUVVM VNLS Brata B.U., ovaj tekst posvećujem ovom, izuzetnom događaju-Gradnji (Ritualnom radu).

Ritualnom radu, koji pored radnog karaktera (primopredaje) dužnosti – Majstorskog čekića iz ruku brata M.G., dosadašnjeg Časnog Starešine, u ruke novoizabranog Časnog Starešine, brata A.A., predstavlja i svojevrsnu duhovno-slobodnozidarsku nit povezivanja-nastavka Gradnje Slobodnih zidara PL”ĐV“ s ostalim PL, bratskim karikama, koje su pod zaštitom VNLS.

Stoga i ne treba da nas čudi, zašto MUVVM VNLS, prisutvuje našem večerašnjem Ritualnom radu. On ne prisustvuje samo kao naš brat, u svojstvu gosta, kojem po masonskim pravilima pripada počasno mesto na Istoku, dok mi Braća domaćini, iz PL”ĐV“, Gradimo-nastavljamо zidanje, simbolično, kroz primopredaju Starešinstva, uz zahvalnost prethodnom Starešinstvu, i čestitke novom Starešinstvu, da nastvi da kleše, brusi (gradi), neobrađeni kamen, ugrađujući ga u Hram čovečnosti koji su započela naša braća, pre više od tri stoljeća.

MUVVM VNLS, Brat B.U. iako ima poverenje u Gradnju Braće iz PL”ĐV“, on hoće, večeras, da svojim prisustvom uveliča naš Ritualni rad, time što će izvršiti inauguraciju

novog Starošinstva, i udarcem čekića, na simboličan način, obeležiti primopredaju Majstorskog čekića, prethodnog Strešine novoizbranom Starošini.

Nakon tog simboličnog čina, mi, Braća, iz PL“ĐV“ natavljam da zidamo – doziđujemo, u Novj masonskoj 6022/6023:.G:.I:.S:. još, jedno krilo-platformu, postojećem Slobodnozidarskom mostu koji spaja PL“ĐV“, s VNLS i ostalih PL koje rade pod njenom zaštitom. S tim, što taj most nije rezervisan, samo za nastavak putovanja Braće iz PL“ĐV“ ka Svetlosti, već svih Slobodnih zidara-Poštovanih loža, koje su pod zaštitom VNLS i bratskih loža iz bratskih obeidijencija.

Bratska energija poput Teslinih i Pupinovih noviteta: naizmenične struje i telefonskih provodnik, nastaje da se širi, duž Bratskog lanca povezujući Poštovane lože diljem Srbije s VNLS, od Vranja, preko Nša, na jugoistok do Knjaževca i Zaječara, a, zatim, preko Kragujevca i Kruševca, ka Beogradu, račvajući se ka Šabcu i Novom Sadu, a odatle, transformisana u naizmenično kolo ka Bratskoj Crnoj Gori – Podgorici. Istovremeno, transformišući se, pri tome, u jedno nazmenično kolo (lanac), koji traje vekovima, iako se Starošine menjaju nakon isteka masonske godine, ali Braća ostaju Braća.

Takov način Gradnje, zasnovan na probranoj-odabranoj Braći, jedan je od pokazatelja da idemo putem koji nam je odredio Veliki Arhitekta Snemira, nastojeći da svoju profanu neusavršenost poboljšamo-oplemenimo duhovnim saznanjem – spoznajom skrivenih niša duše, s jedne strane, i Tajni Slobodnog zidarsatv 3×3 , imajući, pri tome na umu porukuglas, koji nam stalno odzvanja u ušima: *ja se pridružujem Slobodnim zidarima (ljudima), žrtvama istorije, koji su duhu, davali univerzalnu vrednost, umesto materiji.*

Ti naši prethodnici, Slobodni zidari, svesni činjenice da je istorija čovečanstva-smena različitim katastrofama, novijeg vremena, pred čijim „kordonom“ moći-meteža-„zveckanja“ oružjem, pretnjom nuklearnim „okidačem“ se nalazimo, od pada Berlinskog zida, globalnog preoblikovanja sveta, iscrtavanja novog katastra premera (mapa) nacionalnih država, građanskog rata na prostoru bivše SFRJ, nedovršene tranzicije, formiranja nacionalnih država, pandemije Kovid-a 19, koja još traje i najnovije rusko-ukrajinske (svetske krize-možda i „katastrofe“), davali su univerzalnu vrednost principima ljubavi, umesto principima moći.

Druga je stvar, što postoje sile-moć, kakvu nameru-„viziju“ imaju, i, od čijih diktata zavisi da li će materija ndvaladati duh, i kako će se događaji na geostrategijskom profanom i regionalnom planu okvalifikovati: kao put ka Istoku-Svetlosti? Ili, posrnuće-potonuće u mrak (ambis)?

Posmtrajući današnje društvo vidimo da u njemu dominiraju iste i slične pojave, koje je popiivao-opisivao francuski književnik Molijer (1622-1673), a koje su i danas aktuelne: jagma novobogatša, za diplomama i titulama, , koje stišu na moralno nedopustiv način, fascinacija novcem koji postaje merilo svih vrednosti, gde je kapitl potisnuo moral: vrediš onoliko koliko si bogat?, zelenošenje, kocka (kladionice na svakom čošku ulice), biblioteke poneka, kojekakvi rijaliti „Zadruga“, licemerje, korupcija i pohlepa u svim profesijama koje treba da brinu o: veri, zdravlju, pravdi, obrazovanju, dominaciju

poluobrazovanih (poluintelektualaca, o kojima je pisao, pored ostalih, i naš Brat Slobodan Jovanović), snobizam, otuđenost, egoizam, koji vlada u porodicama, ustanovama, i društву u celini. Dakle: "Sve što je bilo trulo i vredno osude-polemike, podsmeha i poruge u molijerovo vreme, sve te nepodopštine, poroci, izošačenosti i ludosti, obeležja su savremenog društva, ali umnogostručena i u svom razornijem vidu" (*Smešne slike poroka*, Izložba o Molijeru, Vuka Jeremić, Politika-Kultura, umetnost, nuka, 24.09.2022).

Na osnovu svega, iznetog, s possenbim naglaskom na: *Smešne slike poroka* otvara se itanje: *gde je tu uloga Slobodnih zidra?* Da li su oni nemis somatracci svega ovoga što se dešava oko nas? Da li Slobodni zidari mogu, da ostanu „pusto“ ostrvo u okeanu, koje, zapljuškujje talas *smešnih slika poroka, sa svih strana?* S druge strane, otvara se i pitanje: da li smo mi na ovim prostorima, i današnja, Slobodnozidarska vizija – širom sveta, koja je, vekovno doživljavana kao filozofija izgradnje Solomonovog hrama- Hrama čovečnosti-Hrama nad hramovima, koji je Svetionik celom društву (globalnoj mapi sveta), i dalje, onaj isti, Hram čovečnosti koji je građen, nadgrađivan i koji je opstao, do danapnjeg dana, zahvaljujući mukotrpnom radu brojnih generacija Slobodnih zidra, koji su ga projektivali i gradili, po „projektu“ (3×3): Tri velika i Tri mala Svetla?

Da li su Mudrost, Snaga i Lepota, kao tri glana oslonca temelja, i dalje fundament filozofskog poimanja, vizije, misije i strategije dalje gradnje Hraam čovečnosti? Da li do nas, današnje generacije Slobodnih zidara dopire glas naše Braće (SZ predaka), koji su udarili, temelj ovom Hramu, zidali ga, doziđivali-ugrađivali svoj kamenčić, biser-koji su čuvli, u skrivenim nišama duše, radeći u miru, ugrađujući, s tim fino isklesanim-obrađenim kamenčićem i svoj, znoj, energiju, limfnu vodu žuljevitih ruku, u mozaik Hrama Scvetlosti-čovečnosti?

Neka mi ne bude zamereno, što će biti slobodan, postaviti, i, pitanje, koje se očekuje, da ga postave, daleko, pozvanijim Slobodni zidari od mene: da li se mi, istinski, odnosimo prema Slobodnim zidarima-našim precima, i Hramu čovečnosti koji su nam ostavili u nasledstvo: vizionarski, mudro, s istančanim osećajem, da prepoznamo:

1. Slobodnog zidara u duši-istinskog, i, Slobodnog zidra po regalijama?
2. Slobodnog zidara čija je psihosocijalna-bratska-graditeljska osobenost, u saglasju s odrednicama Dekaloga, od onoga, koji, sebe, zamišlja-tako se i ponaša, po sopstvenoj zamisli Slobodnog zidara-onih, kod kojih, umesto principa ljubavi, vladaju principi moći; umesto bratske iskrenosti-licemerje, neiskrenost, ambicioznost i sujeta?
3. Da prepoznamo Slobodnog zidara koji će sebe, moći da zamisli-doživi-proživi, kao Zidar, koji gradi-zida, a, ne samo sebe doživljava kao Brata, koji „rukovodi“, različitim organizacionim nivoima organizacije Slobodnog zidarstva. Nije redak slučaj, da ako mu se ne ostavri ta namera „rukovodn“, on napusta, do juče, sebi, najdraže Bratstvo?
4. Da prepoznamo Braću koja klešu u miru, ne (pro)glašavajući udarac svog gletagradnje, na sva zvona, „preporučujući“ se za viši stepen- od Majstora Kraljevske

Umetnosti? (Usuđujem se reći, da, se najčešće ta „preporuka“ –uzditzanje, vrši netransparentno?

Uzgred, znajući da Slobodno zidarstvo, nije imuno, i od ovih, drugih, osobenosti, prirodno je, da se čovek-SZ, zabrine, zapita: da li, je, ova karakterologija stalni pratilac Slobodnog zidarstva, ili je ona, samo „uzgredni“ pratilac *Smešnih slika poroka*, u ovoj tzv. novoj normalnosti? Ovim ne želim da povredim bilo koga, niti, umanjim dobru volju, svih, onih profanih, koji kucaju na vrata Slobodnih zidara, da bi im se otvorila vrata Slobodnozidarskog hrama, omogućio pristup bratskom lancu. Da li nas kvantitet, po pravilu, uvek, nagrađuje dobrim kvalitetom?

Usuđem se reći, a, s osloncem na tradicionalnu teoriju i praksi, istorije razvoja Slobodnog zidarstva, u svetu, i kod nas, s jedne strane, i doživljeno i proživljeno, s druge strane, (istina, ne sporeći, da u našoj Obedijenciji ima braće s dužim msonskim stažom, i, funkcijama u Plavoj i Crvenoj Loži, koja su, pretpostavljam, po osnovu metrike onih koji odlučuju o tome, zaslužila svoj stepen, viši, od Majstora Kraljevske Umetnosti.

Međutim, nisu retki primeri, da se Braća, svoju duhovno-duševnu spoznaju Slobodnog Zidarstva, manifestuju regalijama, umesto, da ispred-oko njih „plamte“ Tri velika i Tri mala Svetla, po čemu ćemo ih mi, ostala Braća raspoznavati, i u mraku, dok ne izađu na Svetlost i pokažu regalije. Na taj način će, oni, još jače-mudrije osvetljavati Hram nad hramovima, koji su nam u nasledstvo ostavili, naši preci-Slobodni zidari. To, nam je, još potrebnije u ovom zadivljujućem-zastrahujućem vremenu. Potrebna nam je Mudrost, Snaga i Lepota, koju će predvoditi, biti, Mačonoša-ljubav, umesto, „položaj“ među Braćom. Po prirodi, Sunce je sibol „moći“, ali je njegova Svetlost, daleko jača-blagotvornija-omiljenija kod svih živih bića i...

Zato, neka nam Brat Đorđe Vajfert, bude na umu, „pri ruci“ u „duhovnoj apoteci“ kao lek, kada nas ponesu osećanja, poput želje, za brzim uspehom, kako Učenika tako i ostale Braće, koja čim budu uzdignuti u M.K.U, hoće da budu Časne Starešine, zaboravljajući pri tome, da je Majstorski čekić, velika: čast-privilegija-Svetlost nad svetlošću, a Časni Starešina, slikovito rečeno, „dirigent“ hora, koji najvaljuje-odjavljuje (zatvara) Gradilište-Gradnju. Još, neshvatljivija mi je pojava, kako ranije rekoh, da , se prilikom (ne)izbora za pojedine „fukcije“ bilo na nivou Poštovnih loža, a posebno VNLS, pojedina Brća razočaraju-posvađaju, napuste PL-Obedijenciju, ili, Slobodnozidarsko uopšte. (Gde je tu Slobodnozidarsak zakletva? Prepoznaj čoveka u ljudima-Brata, koji je: ispred i iznad svih različitosti).

Draga Braćo, ove moje reči, nedoumice, nemojte pogrešno shvatiti, da ja neko kritikuje, ne daj Bože „sudim-osuđujem“, ja ukazujem na loše slike Slobodnog zidarstva, razdvajajući pri tome, problem od ličnosti.

Ja nema ni prvo, ni hijerarhiju „moći“ u Slobodnom zidarstvu . nisam ni MUVM ni Grand Komander, ni Viši oficir, već M.K.U (treći stepen...), ni sociolog-psiholog, da bih mogao prouđivati-donositi pravilne zaključke na ove i slične teme. Ima daleko, pozvnijih, od mene, pa se nadam, da će oni, bar, u okviru , svoje instrukcije, ili, druim povod, npr: Savezne skupštine VNLS ili..., napisati rad na tu temu. Do tada, ja ću vam

reći, da meni takvi postupci liče, slikovito rečeno, na preambicioznog studenta, ili, sporstkovog takmičara, pa čak, i novopečenog muža: koji nakon prvog neuspeha-nepoloženog ispita, lošeg sportskog rezultata, ili, najmanje čarke u porodici, koja je sastavni deo života, napustaju porodično gnezdo, sele se-tragaju za ostavarenjem svojih snova. (Možda i neralnih).

S druge strane, onako uzgred, bez namere da polemišem-osporavam navode koje dade jedan Brat,u, najnovijem radu, koji nam je dostavljen u septembru ove 6022.:G.:I.:S.: pod nazivom „Škotski Red,...“, u kome navodi:

“Iako se kaže da za slobodnog zidara nema višeg statusa od statusa koji dobija kada postane “Majstor Mason” i često se ponavlja tvrdnja da viši stepeni nisu “viši” po rangu, već je to samo nastavak u usavršavanju i proširivanju znanja, ipak je činjenica da simboličke lože u SAD predstavljaju neku vrstu filtera i predvorja za okupljanje članstva. Kroz prva tri stepena se prolazi rutinski i relativno brzo, a pun kapacitet i smisao masonske živote pojedinca dobija tek kroz više stepene Škotskog ili kroz više stepene nekog drugog od preostala tri reda

Da li je s trećim stepenom, kojeg autor smatra, po ugledu na masoneriju SAD, postignut pun kapacitet i smisao masonske živote pojedinca, koji tek dobija kroz više stepene Škotskog, ili kroz više stepene nekog drugog od preostala tri reda“.

Otvara se pitanje: ako je to tako? Predstoji li nam, rečeno profanim rečnikom reakreditacija masonske zakonodavstva u Srbiji-doakreditacija Škotskog reda, shodno zapažanjima autora citiranog rad?

Zaboravili smo, izgleda sentencu: „Čoveče pogledaj sebe očima drugih...“.

Do tada, ostaje mi da verujem, nadam se, da nisam usamljen: da većina nas na trećem stepenu (M.K.U) nije prepoznata kao, „duhovni –slobodnozidraski input“, koji je sazreo, koji, dugo „dozрева“, i, ko zana da li će ikada sazreti, da se nađe među probranim-odabranim koji odlučuju o potencijalnim, „plodovima“ u zvanju M.K.U da se nađu među njima.

Ja sam za svoju dušu, nezavisno, od prethodnog, ali, u korelaciji, s napred iznetim duhovnim „sazrevanjem-dozrevanjem“ napsiao, kao „Večiti učenik škole života“, jedan mali vodič, s kojim će se možada neko, od Braće, i složiti :

Razmišljati, razmišljati..., učiti na tuđim-viševekovnim iskustvima-izlivenoj medalji mudrosti: živeti i raditi, umesto, prioriteta, kojima smo mi “pomračili” naš balkanski um: raditi, raditi...nevidevši od “manomanije” (ophrvanosti novcem), da smo samo radili, i, umrli, a da nismo živeli...

Profesionalne titule, zvanja, položaj-imenivanja-napredovanje na lestvici profanog, stvaralo je u nama privid „gospiodra neba“, a da pri tome nismo, ni videli kako nam je život, satkan, od najmanjih, ali, istovremeno, i najslađih životnih radosti prolazio pored

nas. Mislili smo da smo srećni. Na žalost, kada posle izvesnog vremena, stanete da predahnete – uradite „završni rčun“ životnih događaja (bilansa uspeha-neuspeha), vidite da su vaše materijalne investicije , svojevrsna (manomanija), trovač duše, koji je sa sobom doneo neoliberalni kapitalizam na ovim prostorima-kapitacivilizacija, gde se sve meri novcem..., gde su materijalne vrednosti potisnule duhovne – prazna „građevina“, ili, u najboljem slučaju „građevina“ u koju se uselio neko drugi – možda, ne, i, vaši najbliži, jer su se zbog onih, na početku teksta, pomenutih *Smešnih slika poroka* odselili *koje kude*, neko će reći *Pustu i „prokletu“ zemlju koja je, po njima, dežurni krivac za sve što se dešava na ovim prostorima i u svetu....u poslednjih trideset godina.*

A gde smo mi tu. Šta su uradili naši profani ljudi-moćnici-stratezi- „viši karakter“ u poslednjoj deceniji XX veka, kada je zpaljeno „bure baruta“ zatvoreno hermetičkim poklopcom?

Zašto, uvek, pre izlaska u grd, igranku, na slavu, pozorište i, komšilu: ne pogledamo sebe, očima drugih?

Umesto da život sa svim lepotama i “manama”, prođe kroz nas, a, ne pored nas, mi se poslednjih trideset godina bavimo prošlošću!

Kao Slobodni zidar, (Slobodan čovek, I pre inicijacije u Slobodno zidarstvo), kao mlad čovek, nadam se da neće zvučati, *ajademski neodmereno, ishitreno, ili, oak, nametljivo, ja sam, I tada, ukazivao na Smešne slike poroka...da kvantitet nije garancija, niti preduslov da će se iz njega nastati, obavezno, I, prepoznatljiv kvalitet. Slikovito rečeno uputovao sam ka Svetlosti, putem popločanim I trnjem I ružama. Istina, više trnjem nego ružama...Pažljivo sam gledao gde stajem...Putovao sam rečeno slobodnozidarskim jezikom putem, na prvi pogled kao “neobičan čovek”, ali sasvim običan. U duši, po rođenju sam bio Slobodni zidra, a da to nisam ni znao. Kao Slobodan čovek tražio sam još više Svetlosti, I dans na 67.odmorištu iz Carstva prolaznosti-ka Carstvu večnosti, ja tragam za Svetlošću. Ni tada ni danas regalije mi nisu bile veran pokzatelj OSVEŠĆENOG- PROSVETLJENOG čoveka-kasnije SLOBODNOG ZIDARA.* Čoveka koji putuje-korača stazom koju mu je odredio Veliki Neimar Svemira, S namerom da strategijom finog podešavanja-odmerenih koraka dostigne visinu, rasta Velikog Arhite Svemira.

Na kraju, da nas, ne bi, obesrabrio neuspeh, koji je, prirodni pratilac života,. Slobodnog zidara, treba se podsetiti: da je i Veliki Arhitekta Svemira, imao najbolje namere, ali je završio raspećem!

Oprostite mi Draga braćo, ako vam se ove moje reči, učine, da mnogo “filozofiram”.

A evo i zašto. “filozofiram”, ako, sam, uopšte vešt, svojim perom ispisivati filzofske reči.

Poučen Hristovim učenjenjem, s jedne, i s pozivom na Pavlova, koji na pitanje: šta bi poručio mladim istraživačima?

Odgovara: budite spremni reći sebi neznalica sam – i kad bih imao, još jedan život, bio bi mi kratak da završim započeto istraživanje...i, ako bih, u tom istraživanju otkrio i zrno, novoga, bih bih presrećan!

Mišljenja sam da se ova profna misao može, nađi, parvo “građanstva” u masonskom Dekalogu, kao biblijsko štivo-opomena-podsetnik svakom Slobodnom zidaru: da Slobodni zidar teži da dostigne rast visine Velikog Arhitekte Svemira, a da li će, (ni)kada? Ostaje otvoreno pitanje- Večito traganje za spoznajom Tajni 3X3 Slobodnog zidarstva.

Na kraju, eto, i, zbog čega, se, ja, poslednjih 15-tak godina, potpisujem,s, titulom “Večiti učenik škole života”, izuzev, službenog potpisa...

Na žalost, nisu retki primeri, da se, mnogi sebe proglašavaju “sveznalicom”, uz skromno znanje, i, zvučno zvanje. Zaboravljući pri tome, da je I Veliki Arhitekta Univerzuma, žrtvovao život, zarad Univerzalne-Večne istine, koja sa sobom nosi, večiti tajnu, koju, još niko nije spoznao. (Čini mi se, da ovu novu normlnost-post kovid vreme, “krasi” mnogo zvanja-malo znanja)!”. (Tekst sam npisao, ranije; nije, zvanično, objavlјivan).

Novom Starešinstvu, PL”ĐV”, Bratu A.A., i ostaloj Braći čestitam: INAUGURACIJU, sa željom da svi zajedno Gradimo – nastavimo da zidamo Hram čovečnosti, koji su nam ostavile prethodne generacije naše Braće-Slobodnih zidara.

Nadam se da će me pravilno shvatiti-razumeti razloge moga odsustva: zbog neodložnim profanih obaveza na EF u N. (Studenti su naše blago, za njih moramo učiniti sve: održati ispit, konsultacije, odbranu pristupnih-master radova. Što je, ujedno, i razlog mog odsustva na večerašnjem RR).

Na kraju, ali, ne i manje važno.

Od kada sam iniciran u PL”ĐV” pod zaštitom VNLS, gradim , zidam i klešem, koliko mi moja duša (duh) i telo dozvoljavaju, a bratska energija podstiče – krepi da istarjem na putu ka Svetlosti.

Pri tome sam zahvalan, i Velikom Arhitekti Svemira, što me je proveo kroz carstvo prolaznosti – doveo na 67. odmorište Sinajske gore,ostavljajući me, s Braćom, koja su me primila u Bratski lanac, s kojia sam putovao, od kojih su nas neki, napustili, na putovanju, ko zna iz kojih razlioga, mlađom Braćom, po masonskom stažu koja su inicirana u PL”ĐV“, i, Braći „iskušenicima“ koja su nam se pridružila, došla u PL”ĐV“, a, evo večeras. će biti i, inaugurisana, kao Starešine-Strešinstvo PL”ĐV“, uz poruku Velikog Arhitekte Svemira: „ *Vi ste Slobodni Zidari moji sledbenici, i zato treba da budete radosni i spokojni što sledite moj put, sećajući, se. vaših prethodnika, Abifa Hirama...i dr. Pomilova nas i ode*“. (Sveti Pajsije Svetogorac (1924–1994).

Te reči Velikog Arhitekte Svemira, od kada sam spoznao, duboko su mi se urezale u skrivene niše duše, koja je večna, i telo, koje je prolazno.

Zato Draga Braćo iz PL”ĐV”, i, ti, MUVVM VNLS, Brate B.U., ovu moju, kratku “instrukciju”, napisanu povodom večerašnjeg događaja-inauguracije novog Starešinstav, shvatite, pored lične bratske čestitke, i kao poruku: DA SAM SA VAMA, VEZAN BRATSKOM ENERGIJOM; ikao, nisam fizički prisutan.

Dok pišem, ovu, kratku Instrukciju, misli mi naviru, nižu se događaji (proživljeno-doživljeno), u PL ”ĐV” pod zaštitom VNLS, na putovanju od Sobe izgubljenih koraka ...do danas, iz skrivenih niša duše čujem glas, vidim, ili mi se pričinjava slika Tajne večere. A, evo i kako, mi se ta slika ukaza. Braća smo, im poverenje u vas, pa će vam otkriti, mada snove, ne treba prepričavati-otkrivati drugima.

Pred očiam mi se ukaza Tajna večera: dvanaest apostola, među njima, zapazih jednog nesvakidašnjeg čoveka (čini mi se kao da je, bio, s maskom na licu), koji će uči u Biblijsko štivo, (kao neko ko nije sledio put Svevišnjeg), s jedne strane, a, na drugoj strani, ugledah pehar (*Sveti gral*) iz kojeg je pio Hristos.

Time se ne zvršavaju moji snovi.

Na Krstovdan (27.09.6022.:G.:I.:S.:), negde pred zorou, u snu čujem reći: „Duhovan čovek je – sav bol. To jest, njega boli to što se događa, boli ga zbog ljudi. I zbog te boli daje mu se duhovna uteha.”

Probudih se, sav u znoju, razmišljjam i šapućem sebi u bradu: „Sretene, verovatno si se i ti sretao na šutovanju ka Svetlosti, i s Judom i Kajafom?”

Odgovaram samom sebi, u tišini, da niko ne čuje: „To zna samo Svevišnji!”

Trgoh se i pomislih: „Nije moje da sudim o tome!”

Čoveče, nadji mene u sebi!

(Vladika Nikolaj Velimirović)

Brat: S.Ć.

PL ”Đorđe Vajfert“

Na Orijentu: Beograd, 28.09.6022.G.:I.:S.:

Verzal u slobodnozidarskim tekstovima

Interakcije među članovima bilo kog, pa i slobodnozidarskog društva, zasnivaju se na onome što prepoznajemo kao govorni jezik. Ovakav koncept nečije namere usmerava ka međusobnom razumevanju i kolektivnom formiranju jezika društva u kome živimo.

Govorni jezik i jezik društva su instrumenti kojim se čovečanstvo otrže od vladavine prirode i ostvaruje pravo na nezavisnost od nje. Govor opisuje sve što radimo, uključujući i pravila koja formiraju govorni jezik a proizilaze iz društvenih konvencija i učenja. Danas u svetu postoji nekih pet do sedam hiljada jezika u upotrebi, u zavisnosti od toga kako se definiše pojam jezika.

Upotreba srpskog jezika u Ritualu za sprovođenje Obreda a prema pravilima Reda je naravno, u duhu Slobodnog Zidarstva, nastala kroz prevođenja slobodnozidarskih tekstova sa francuskih, engleskih, italijanskih i drugih jezika, kao i usvajanja stranih reči koje je nemoguće ili teško prevesti. Pravila bilo kog jezika dele se u šest klasa: fonološku, semantičku, sintaksičku, pragmatičku, prozodijsku i idiosinkratičnu.

U ovom tekstu se prvenstveno bavimo sintaksičkim pravilima koja regulišu gramatiku i sintaksu u slobodnozidarskim tekstovima. Gramatika je skup pravila koja postavljaju ispravan standard upotrebe govornog jezika. Ova pravila diktiraju kako treba da kažemo stvari ispravno. Sintaksa je proučavanje rečenica i njihove strukture, kao i konstrukcija unutar rečenica. Sintaksa nam govori šta ide u rečenici.

Kakve sve ovo ima veze sa Slobodnim Zidarstvom? Podsetimo se da je Gramatika prva od sedam slobodnih umetnosti i nauka. Arhitekta je stvorio Slobodnog Zidara (*Free Mason*) učenikom razuma i kako je htio da bude društveno biće dao mu je dar jezika u čijem usavršavanju postoje tri pomagala: prva je Gramatika, koja odbacuje iz jezika nepravilnosti; drugi je Logika, koja se bavi Istinom; a treća je Retorika, koja je ukras jezika. Primećuje se da Gramatika i Retorika ne znače samo jezik, već i sve metode komunikacije, skup pravila koja opisuju obrasce i elemente govornog jezika, njegovu morfologiju i gradivne blokove, konstrukciju smislenih fraza, izraza i rečenica.

Gramatiku prepoznajemo kao važan aspekt komunikacije i pravilnog prenošenja znanja.

Ukratko, za Masone, koji praktikuju usmenu tradiciju, razumevanje jezika je od suštinskog značaja. To je deo onoga što nas definiše.

U samim Ritualnim tekstovima Gramatika srpskog jezika se poštuje i o tome nema potrebe dalje pisati.

Interesantnija je, u slučaju slobodnozidarskih tekstova pisanih na srpskom jeziku, upotreba velikih i malih slova, kao i semantika samih izraza. O ovome je bilo dosta razgovora i polemike. U velikoj meri argumentacija u polemikama je neosnovano zasnivana na tzv. Masonskom pravopisu. Ja se sa takvim dokumentom nisam sreo u svom dosadašnjem slobodnozidarskom Radu.

Pokušaću da, na osnovu ličnog iskustva, pravopisa srpskoga jezika i upoređivanjem sa slobodnozidarskim i sličim tekstovima na drugim jezicima iz dostupnih izvora, dam pojašnjenje koje će, nadam se, pomoći u našem daljem Radu.

Upotreba verzala ili velikog slova je prepoznata samo u latiničnom, ćiriličnom, grčkom i jermenskom pismu. Većina ostalih pisama kao što su gruzijsko, glagoljičko, arapsko ili hebrejsko ne razlikuju mala i velika slova. Logografski sistemi, kao što je npr. kineski, uopšte i nemaju slova.

Štaviše, čak ni evropski jezici ne prave razliku u veličini slova pre 14. veka. Postojali su i verzal i kurent, ali u jednom tekstu bi se koristilo samo jedno pismo, a drugom samo drugo.

Verzal – tipografski naziv za veliko slovo

Kurent – tipografski naziv za malo slovo

Istorijski, velika slova su nastala pre malih. Mala slova su nastala prilagođavanjem velikih za brže rukopisno pisanje.

U pismima koja razlikuju velika i mala slova, velika slova se koriste za kapitalizaciju, pisanje akronima, zbog uvodne bolje čitljivosti i za naglašavanje pojedinih izraza u okviru samog teksta.

Velika slova su se pri upotrebi mehaničkih pisačih mašina koristila za tipografsko naglašavanje u tekstu.

U elektronskoj komunikaciji upotreba nekih reči ispisanih svim velikim slovima u tekstu koji se sastoji od malih slova tumači se kao glasno ili glasnije izgovaranje.

Na koji način je, dakle, poželjno primenjivati verzal ili kurent u Slobodnozidarskim tekstovima?

Tekstovi u Slobodnom Zidarstvu igraju suštinsku ulogu u prenošenju Znanja koje moramo usvajati postepeno kako bi pravilno ovladali Kraljevskom Umetnošću.

Oni obiluju izrazima koji nisu samo puke i svakodnevne reči već njihovom vokalnom interpretacijom i percepcijom utičemo na tok duhovne energije koja je prisutna u Hramu i u ritualnom Radu.

Reči od važnosti za [Ritual](#), izgovorene u Hramu, u toku Rada, prestaju da budu obične reči već dobijaju duhovno značenje i samim tim ih je potrebno naglasiti u tekstu kako bi im se glasnijim ili dinamičnijim izgovaranjem istakao značaj.

Zbog toga se, u određenim slučajevima, odstupa od pravopisnih pravila jezika okruženja u kojem se ritualni Rad odvija. Ovo je pravilo, odnosno odstupanje od pravila, zajedničko za sve ritualne i ne isključivo slobodnozidarske tekstove i govorne jezike na kojima se isti pišu, čitaju i slušaju..

Primer 1. Srpski jezik

Molitva za hrišćansko smirenje

*“...Ti si se ponizio primivši na **Sebe** oblicje čoveka da bi spasao rod čovečanski. **Tvoj** život na zemlji je bio podvig smirenja. Ti si oprao noge **Svojim** učenicima, Ti si im služio i sam život si žrtvovao za spas čoveka. Sa smirenjem si pretrpeo stradanje i poneo **Krst**. Dao si nam primer smirenja i poruku: Naučite se od mene jer sam ja krotak i smiren srcem i naći ćete mir dušama vašim. Gospode, nisam dostojan da Ti se obratim, nisam dostojan da iskažem **Tvoje** sveto ime, ni da podignem pogled ka **Tebi** i osenim se **Tvojim** svetim **Znamenjem**; jer moja gordost i samoljublje udaljili su moj duh od **Tebe**...”*

Primer 2. Engleski jezik

Symbolism of the three Degrees

*“...Proceeding onwards, still guiding his progress by the principles of moral truth, the initiate is led in the second degree to contemplate the intellectual faculty and to trace it from its development through the paths of **Heavenly Science** even to the **Throne of God** Himself. This is the mystery and meaning of the **Fellow-Craft**. The great Architect of the Universe becomes the **Geometrician**. It is the world measured, upon which the **Mason** enters, not, be it observed, the world as it proceeds from the hand of its **Maker**, but the*

world mapped out, planned, divided by lines, each span containing elements of knowledge from the study of which he may look from Nature up to Nature's God... ”

Primer 3. Francuski jezik

Les principes de la franc-maçonnerie

“...La Grande Loge de France constitue une alliance d'hommes libres, de toutes origines, de toutes nationalités et de toutes croyances.

Puissance maçonnique indépendante et souveraine, la Grande Loge de France a pleine autorité sur les trois degrés symboliques traditionnels : Apprenti, Compagnon et Maître.

Elle est régie par des Constitutions, Règlements généraux et Statuts qui définissent son organisation et son fonctionnement tant sur le plan maçonnique que civil. Sa devise se confond avec celle de la République : Liberté – Égalité – Fraternité... ”

Kao što se poređenjem navedenih primera može zaključiti, odstupanje od pravopisnih pravila nije univerzalno već se bazira na potrebi da se pojam koji označava nešto veće i značajnije od pojedinca naglasi verzalom.

Veliko slovo u slobodnozidarskim tekstovima ima dakle, prigodnu namenu, tj. primenjuje se iz poštovanja i ukazivanja počasti. Tradicionalno po prirodi, a suprotno savremenim tendencijama u pravopisu, Slobodno Zidarstvo, i od pisca i od čitaoca očekuje određenu teatralnost u izražavanju. Takođe, odstupanja od pravopisnih pravila se primenjuju i kada se javi potreba da se u čitanju forsira određeni ritam ili diktacija kako bi se obezbedila pomenuta teatralnost u izražavanju i doživljavanju Rituala. Naglašavanje Verzalom se, prema tome, može smatrati i dodatnom interpunkcijom ili akcentom.

Pored toga što u pisanju i čitanju slobodnozidarskih tekstova važe pravopisna pravila jezika okruženja, u Slobodnom Zidarstvu postoje izrazi koje bi trebalo u tekstovima naglašavati verzalom.

Reč brat, na primer, uz ime ili dužnost treba naglašavati verzalom kako bi se istakla razlika između rodbinskog brata po krvi (kurent) i slobodnozidarskog Brata po Zavetu (verzal).

Npr.: *brat Petar, Brat Petar Petrović, Brat Pera, Brat [Obrednik](#), Brat [Drugi Nadzornik](#) i sl.*

Reči koje su od značaja za [Obred](#) i izgovaraju se u toku izvođenja Ritual i u toku rada treba takođe naglašavati verzalom.

Npr.: *Arhitekta, [Loža](#), Rad, Ritual, Hram, Svetlost, Dužnost, Nagrada, Stepeni, Mason, Sloboda, Zidarstvo, Umetnost, [Prvi Nadzornik](#), Drugi Nadzornik, Časni Starešina, Moćni i uvaženi [Veliki Majstor](#), Počasni Veliki [Majstor](#), Stepen Majstora, ...*

Brojive i opšte definicije se pišu poštujući pravopis u prisvojnem, opisnom i brojivom delu izraza i ispisuju se malim slovima, dok se glavni pojam shodno značaju ispisuje velikim početnim slovom.

Npr.: moj rođeni brat Petar, moj Brat Petar Petrović, moj Brat iz Lože, tri velika Svetla, tri mala Svetla, prvi Stepen, majstorski Stepen, Rad na trećem Stepenu, Loža Majstora, ...

Bez obzira na sve iznešeno i navedeno, pisana interpretacija slobodnozidarskih tekstova treba da pisanom rečju obezbedi pravilnu govornu reč kako bi se značenje Reči u duhovnom smislu pravilno prenelo.

Na kraju, poznavanje pravopisnih pravila i njihova primena prvenstveno govore o tome ko ih i kako primenjuje ili ne, a kvalitet pisanih reči u najvećoj meri zavise od kvaliteta autora.

PL Nemanja,

Z. P.

11-04-6022